

Att komma i rätt tid

Berättelse

I Sverige är det viktigt att passa tider. Att passa tider betyder att man kommer i rätt tid. På många arbetsplatser börjar man arbeta på en bestämd tid. Om man har ett möte ska man komma när mötet börjar, inte senare.

Det är likadant i skolan och i vården. När du har en tid hos läkaren eller på tandläkaren ska du komma i rätt tid. Om du kommer för sent kan du missa din tid.

Ibland kan man inte komma. Då ska man höra av sig i förväg. Det betyder att man ringer eller skickar ett meddelande och säger att man inte kommer. I vården måste man oftast avboka minst 24 timmar innan besöket.

Om man inte kommer och inte avbokar i tid kostar det ofta pengar. I många regioner får man betala en avgift. I Region Stockholm är avgiften ungefär 400 kronor. Man måste betala även om man annars har frikort. Frikort betyder att vården är gratis för en under en tid.

Men ibland kan man inte hjälpa att man missar tiden. Om man har ett giltigt skäl, till exempel att man plötsligt blir sjuk, kan vården låta bli att ta avgiften.

Att höra av sig i förväg är ett sätt att visa hänsyn. Då kan en annan person få tiden i stället.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
passa tider	komma i rätt tid, inte för sent
bestämd	redan klar; inte fri att ändra
möte	när människor träffas för att prata om något
vård	hjälp man får när man är sjuk, till exempel hos läkaren
höra av sig	ta kontakt; ringa eller skriva till någon
i förväg	innan något händer
avboka	säga att man inte kommer till en tid
avgift	pengar man måste betala för något
frikort	ett kort som gör att vården är gratis en tid
giltigt skäl	en bra och riktig orsak
hänsyn	att tänka på andra människor

Läsförståelsefrågor

1. Vad betyder det att passa tider?
 1. Att man alltid har en klocka med sig.
 2. Att man kommer på den tid man ska, utan att vara sen.
 3. Att man arbetar mycket fort.
2. Vad ska man göra om man inte kan komma till sitt besök i vården?
 1. Man behöver inte göra någonting alls.
 2. Man säger till i god tid innan, så att tiden kan ges bort.
 3. Man kommer en annan dag utan att berätta det.
3. När kan vården låta bli att ta avgiften?
 1. När man kommer fem minuter för sent.
 2. När man har en riktig orsak, till exempel att man plötsligt blir sjuk.
 3. När man bara glömmer bort tiden.
4. Hur lång tid innan ett vårdbesök ska man oftast avboka?
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. I vården ska man oftast avboka minst ett dygn innan besöket.
 2. Alla som har frikort slipper betala avgiften för ett uteblivet besök.
 3. Avgiften är exakt lika stor i alla regioner i Sverige.
6. Varför är det bra att höra av sig i förväg om man inte kan komma? Svara med egna ord.
7. Texten säger att man visar hänsyn när man avbokar en tid i god tid. Förklara hur det hänger ihop.

Facit

1. Att man kommer på den tid man ska, utan att vara sen.
1. Man säger till i god tid innan, så att tiden kan ges bort.
1. När man har en riktig orsak, till exempel att man plötsligt blir sjuk.
- Exempel på svar: Minst 24 timmar, alltså ungefär ett dygn, innan besöket.
1. ja b) nej (man måste betala även med frikort) c) det står inte i texten (texten ger bara Region Stockholm som exempel)
- Exempel på svar: Då vet personalen att man inte kommer, och en annan person som behöver vård kan få tiden i stället.
- Exempel på svar: När man avbokar i tid tänker man på andra. Då slösar man inte bort tiden, och någon annan kan använda den.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Praktisk vardagstext om en institutionell förväntan i Sverige (jobb, skola, vård), inte om ett etniskt drag – lyft gärna att texten skriver “förväntas” och “på många arbetsplatser”, aldrig “svenskar är punktliga”. Bra för att öva ord om tid och vård (avboka, i förväg, avgift, frikort). Fråga 7 kräver en enkel slutsats. Låt eleverna jämföra hur man hanterar tider och avbokningar i andra länder.

Diskussionsfrågor

- Hur gör du för att komma i rätt tid till ett möte eller ett besök?
- Vad gör du om du märker att du blir sen? Ringer du, skriver du, eller säger du inget?
- Är det lätt eller svårt att alltid passa tider? Vad kan göra det svårt?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om en gång då du var tvungen att avboka eller flytta en tid. Vad hände, och hur gjorde du?

Källor och faktagranskning

- 1177 – Avgift för uteblivet besök i vården (Stockholm): <https://www.1177.se/Stockholm/sa-fungerar-varden/kostnader-och-ersattningar/patientavgifter-i-stockholms-lan/ny-avgift-for-uteblivet-besok-i-varden/>
- 1177 – Patientavgifter i Stockholms län: <https://www.1177.se/Stockholm/sa-fungerar-varden/kostnader-och-ersattningar/patientavgifter-i-stockholms-lan/>
- Vårdgivare Region Halland – Avgiftshandboken: Uteblivet besök, sen om- och avbokning: <https://vardgivare.regionhalland.se/vardadministration/avgiftshandboken/uteblivet-besok-sen-om-och-avbokning/>
- Västra Götalandsregionen – Vårdgivarwebben, Patientavgiftshandboken: Uteblivet besök: <https://www.vgregion.se/halsa-och-varld/vardgivarwebben/vardadministration/patientavgiftshandboken/oppnvard/uteblivet-besok/>

Faktagranskad mot 1177 och regionernas patientavgiftshandböcker i juni 2026. Nyckelfakta: På många arbetsplatser, i skolan och i vården förväntas man komma på utsatt tid till möten och besök, och höra av sig i förväg om man blir sen eller inte kan komma. Inom vården ska man oftast av- eller omboka ett besök minst 24 timmar i förväg (öppenvård). Den som uteblir från ett bokat vårdbesök utan att avboka i tid får i de flesta regioner betala en avgift – även den som annars har frikort, och avgiften räknas inte in i högkostnadsskyddet. Ett besök kan räknas som uteblivet även om patienten kommer, men så sent att mer än halva besökstiden redan har gått. Vid giltigt skäl kan vården låta bli att ta ut avgiften; det är

vårdgivaren som bedömer vad som är giltigt skäl. VARIERANDE: avgiftens storlek skiljer sig mellan regioner och kan ändras med åren – texterna använder därför "ungefär" och anger Region Stockholm (cirka 400 kronor) som ett exempel, inte som en nationell summa. KÄNSLIGT: fenomenet framställs medvetet som en institutionell förväntan ("förväntas", "på många arbetsplatser"), aldrig som ett etniskt drag à la "svenskar är punktliga". Texterna är tydliga med att människor är olika och att alla ibland kommer för sent.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.